

Podstawy prawne działań profilaktycznych

- Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. Nr 120, poz. 526),
- Konstytucja Rzeczypospolitej z dnia 02.04.1997r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483).

Przepisy Oświatowe:

- Ustawa z dnia 07.09.1991r. O systemie oświaty (Dz. U. z 1996r. Nr 67, poz. 329 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej i sportu z dnia 26.02.2002r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego... (Dz. U. z 2002 Nr 51 poz. 458),
- Rozporządzenie Ministra edukacji narodowej z dnia 21.03.2001r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzeniu egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz.U. z 2001r. Nr 29 poz. 323 ze zmianami Dz.U. z 30.04.2002r. poz. 433)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13.08.1999r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, (...) (Dz. U. Nr 67 poz. 110).

Przepisy Pozaoświatowe

- Ustawa z 06.02.1997r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. z 1997r. Nr 28,, poz.153)
- Narodowy Program Zdrowia 1996 – 2005,
- Ustawa z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230, z późniejszymi zmianami, tekst jednolity z 27.04.2001r.),
- Ustawa z dnia 19.08.1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 09.11.1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania i tytoniu,
- i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55)
- Ustawa z dnia 24.04.1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 1997r. Nr 75, poz. 468 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 29.11.1990r. o pomocy społecznej.

WSTĘP.

Profilaktyka to zespół działań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym mających na celu ochronę człowieka przed zagrożeniami oraz reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Profilaktyka szkolna ma na celu umiejętne rozpoznawanie czynników ryzyka, hamujących lub niszczących rozwój ucznia, sprzyjających podejmowaniu zachowań ryzykownych. Duży nacisk kładzie się na czynniki chroniące, które stanowią podstawę wszelkich działań profilaktyczno – wychowawczych. Szkoła znając wagę problemu i czując się współodpowiedzialna za wychowanie naszej młodzieży oraz realizując założenia reformy, podejmuje działania profilaktyczno – dydaktyczne wspierające rodziców i uczniów. Program profilaktyczny już od dawna zajmuje ważne miejsce w działaniach wychowawczych szkoły, jest związany z programem wychowawczym szkoły, z programem zajęć wychowania do życia w rodzinie. Jego treści realizowane są w trakcie procesu dydaktycznego wszystkich przedmiotów, zajęć pozalekcyjnych, w trakcie uroczystości i akcji tematycznych. Poniższy program profilaktyczny został wzbogacony o nowe zadania i ma na celu usystematyzowanie dotychczasowych działań.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU.

Poniższy program profilaktyczny oparty został na Podstawie Programowej Kształcenia Ogólnego /Rozp. MEN z dn.15 lutego 1999/ i uwzględnia wszystkie cele i zadania szkoły w niej zawarte. Przy jego tworzeniu kierowaliśmy się też zapotrzebowaniami uczniów i rodziców związanymi z kształtowaniem wśród młodzieży właściwych postaw wobec zagrożeń współczesnego świata tj. dewaluacja wartości, przemoc wobec słabszych, agresja, wandalizm, różnego rodzaju uzależnienia, kult pieniądza, szybko rosnąca dewastacja środowiska. Realizacja tego programu ma pomóc młodzieży naszej szkoły przezwyciężyć takie problemy, jak: niechęć do szkoły, nauki, nauczycieli i rodziców, zahamowania, niewiara w siebie, apatia, agresja, szukanie akceptacji i własnego miejsca w otaczającym świecie.

Tworząc ten program oparto się na współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym, uwzględniono też wykorzystanie możliwości szkoły. Przeprowadzono wiele ankiet wśród uczniów i rodziców, prowadzono rozmowy z pracownikami szkoły oraz instytucjami współpracującymi, prowadzono obserwacje, wymieniano spostrzeżenia. Efektem tych działań jest poniższy program profilaktyczny, w którym na plan pierwszy wysuwają się następujące zachowania problemowe:

*agresja wśród uczniów /również wulgaryzmy słowne/

*niszczenie mienia szkolnego

*problem uzależnień /pierwszy papieros, pierwsze próby z alkoholem/

ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU.

Adresatami są:

- *młodzież gimnazjalna
- *rodzice
- *nauczyciele i pracownicy szkoły
- *środowisko lokalne

Realizatorami są:

- *dyrekcja szkoły
- *nauczyciele i wychowawcy
- *pedagog szkolny
- *pozostali pracownicy szkoły
- *instytucje współpracujące ze szkołą
- *zaproszeni specjaliści.

INSTYTUCJE WSPÓŁPRACUJĄCE.

- *Poradni Psychologiczno – Pedagogiczna w Stęszewie
- *Komisariat Policji w Stęszewie, specjalista ds. nieletnich
- *Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- *Sąd Rodzinny w Grodzisku Wlkp., Kuratorzy
- *Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Poznaniu
- *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu
- *Poradnie specjalistyczne

METODY I FORMY PRACY.

Metody:

- *indywidualne rozmowy
- *wykłady i prelekcje
- *gry i zabawy integracyjne
- *praca w grupach
- *psychodramy
- *dyskusje
- *prezentacja filmów video
- *wycieczki
- *konkursy
- *apele

Formy:

- *zajęcia edukacyjne
- *godziny wychowawcze
- *zajęcia z pedagogiem
- *spotkania profilaktyczno – edukacyjne ze specjalistami z instytucji, fundacji, stowarzyszeń
- *kampanie profilaktyczne

FORMY EWALUACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH.

Ewaluacja projektu będzie polegała na systematycznym monitorowaniu zaplanowanych zadań. Informacje niezbędne do ewaluacji pozyskamy przez:

- *rozmowy i wywiady z uczniami i rodzicami
- *obserwację uczniów w różnych sytuacjach
- *wymianę uwag, spostrzeżeń i własnych doświadczeń podczas spotkań szkolnego zespołu wychowawczego
- *analizę dokumentów szkolnych /dzienniki, protokoły, plany pracy/
- *ankiety prowadzone wśród uczniów i rodziców
- *analizę wytworów pracy uczniowskiej i ich zaangażowanie w działania promujące zdrowy styl życia.

OBSZARY DZIAŁAŃ OBJĘTE PROGRAMEM.

- *rozwój osobowości
- *rozwój umiejętności społecznych
- *niepowodzenia szkolne
- *zachowania ryzykowne
- *przeciwdziałanie przestępczości nieletnich
- *promocja zdrowia
- *profilaktyka uzależnień

MATERIAŁY WYKORZYSTANE W REALIZACJI PROGRAMU

- „Scenariusze lekcji wychowawczych” M. Joachimska,
- „Grupa bawi się i uczy” M. Joachimska,
- „Lekcje wychowawcze” H. Hammer,
- „Zabawy interakcyjne” Klaus W. Voopel
- „Jak żyć z ludźmi?” – program umiejętności interpersonalnych, zat. przez MEN
- „Psychologiczne gry i ćwiczenia grupowe” pod red. M. Wiśniewskiej i E. Cassidy,
- „Lekcje wychowawcze” – Ewa Sadowska,
- scenariusze własne

PRZECIWDZIAŁANIE WANDALIZMOWI

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
Eliminacja z zachowań uczniów przejawów wandalizmu, niszczenia mienia szkolnego.	<ul style="list-style-type: none"> - poinformowanie rodziców i uczniów o konsekwencjach wandalizmu (materialnych i -społecznych) - wychowanie przez pracę (praca na rzecz szkoły po lekcjach, jako rodzaj zadośćuczynienia za wyrządzoną szkodę) 	<ul style="list-style-type: none"> - Wychowawcy Klas - Nauczyciele - Pedagog - Policja - Dyrektor szkoły 	
2. Dostarczanie wiedzy o obowiązujących zasadach użytkowania sprzętu i mienia szkolnego.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie rodziców i uczniów, że mienie szkolne jest wspólnym dobrem i wspólną własnością - pogadanki i zajęcia na lekcjach wychowawczych 	jw.	

PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
<p>1. Ograniczenie zachowań agresywnych wśród uczniów, w tym używania wulgaryzmów .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć mających na celu przeciwdziałanie agresji, przejawom przemocy i wulgaryzmom. - przeprowadzanie ankiety na temat przemocy w szkole. Na podstawie wyników dostosować dyżury nauczycieli i personelu oraz dyżury uczniowskie do potrzeb młodzieży. - utworzenie banku informacji o przemocy w szkole – uczeń wie, kogo może poinformować o formie, miejscu i sprawcy przemocy. - organizowanie edukacji społeczno – prawnej. Spotkania z funkcjonariuszem policji na temat odpowiedzialności przed prawem współodpowiedzialności za spokój i porządek publiczny. - zorganizowanie ogólnoszkolnej imprezy „Stop przemocy”. - punktowy system oceniania zachowania – eliminowanie zachowań agresywnych i niepożądanych przez punkty ujemne i obniżenie oceny ze sprawowania - opracowanie systemu kar i nagród (protokół r.szk.2003/2004, str. 190) 	<ul style="list-style-type: none"> - Wychowawcy - Klasy - Nauczyciele - Pedagog - Policja - Dyrektor szkoły 	<p>* cały rok szkolny</p>

<p>Kształtowanie zdrowej osobowości pod względem emocjonalnym, psychicznym oraz społecznym.</p>		<p>jw.</p>	<p>Zgodnie z planem pracy wychowawczej (cały rok)</p>
<p>Dostarczanie wiedzy o obowiązujących normach społecznych oraz aktywizowanie systemu wartości uniwersalnych.</p>	<p>- nawiązywanie do podstawowych wartości podczas realizacji programów nauczania</p>		<p>Jw.</p>

Profilaktyka uzależnień

Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1. Zapoznanie uczniów z rodzajami oraz konsekwencjami uzależnień występujących we współczesnym świecie	<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie biblioteczki poświęconej uzależnieniom, - redagowanie do gazetki szkolnej KORWIEŚCI artykułów związanych z tą tematyką, - przeprowadzenie zajęć edukacyjnych oraz dyskusji w gronie klasy na temat: „Przyczyny i skutki uzależnień”, - zajęcia warsztatowe z policjantem, psychologiem, pedagogiem szkolnym, - 6 grudnia – Dniem Profilaktyki uzależnień – projekt edukacyjny „Wyjść naprzeciw”, - konkurs plastyczny o w/w tematyce, - przygotowanie scenek, referatów przez uczniów, - występy teatrów profilaktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - bibliotekarz, - wychowawcy, - pedagog, - nauczyciele przedmiotów (biologia, chemia, geografia, WOS), - zaproszeni specjaliści, - organizatorzy 	cały rok szkolny grudzień
2. Rozwijanie u uczniów asertywności.	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie cyklu spotkań poświęconych uświadomieniu uczniom konieczności kształtowania w sobie postaw asertywnych jako formy obrony przed naciskiem grupy lub jednostki nakłaniającej do stosowania którejś z używek, - ćwiczenie asertywności poprzez odgrywanie scenek sytuacyjnych w czasie godzin wychowawczych, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy, - pedagog szkolny 	- cały rok szkolny, - zgodnie z planem pracy wychowawczej
3. Zapoznanie rodziców z podstawowymi wiadomościami dot. uzależnień grożących ich dzieciom.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie konieczności wczesnego zapobiegania trudnym sytuacjom, - przeprowadzenie spotkania edukacyjnego na temat zapobiegania uzależnieniom oraz rozpoznawania pierwszych sygnałów ostrzegawczych, omówienie aspektów prawnych związanych z uzależnieniami, - umożliwienie kontaktu ze specjalistami. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy, - pedagog, - dyrekcja szkoły, - policjant, - p. Komisarz Biskup 	cały rok szkolny
4. Otoczenie opieką uczniów, u których występują zachowania ryzykowne.	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne rozmowy wychowawców, nauczycieli, pedagoga z uczniami i jego rodzicami, - ustalenie form przekazywania informacji w sytuacjach konieczności kontroli: rodzic – wychowawca, - kierowanie do specjalistycznych placówek. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy, - nauczyciele, - dyrekcja szkoły 	cały rok szkolny

Propozycja realizacji programu profilaktycznego z podziałem na miesiące:

WRZESIEN

/wandalizm/

- *ankieta na temat wandalizmu w szkole /pedagog szkolny/
- *poinformowanie rodziców i uczniów o zasadach użytkowania sprzętu i mienia szkolnego oraz o konsekwencjach jego zniszczenia /wychowawcy klas na zebraniach z rodzicami i godzinach wychowawczych/
- *konsekwentne eliminowanie aktów wandalizmu wśród młodzieży przez „wychowanie pracą” /wszyscy nauczyciele będący świadkami aktów wandalizmu na terenie szkoły –przez cały rok szkolny/

PAŹDZIERNIK

/agresja/

- *ankieta na temat przemocy w szkole /pedagog szkolny/
- *omówienie ankiety na radzie pedagogicznej i zajęciach z wychowawcą /pedagog szkolny/
- *zajęcia wychowawcze z tematyki agresji – na lekcjach wychowawczych i innych, zajęcia z wychowawcami i pedagogiem/
- *utworzenie banku informacji o przemocy w szkole /punkty pomocy uczniom prześladowanym – informacje u wychowawców i pani pedagog/

LISTOPAD

/uzależnienia/

- *wprowadzenie w tematykę uzależnień na zajęciach wychowawczych, zajęciach z wychowania do życia w rodzinie, biologii, wychowaniu fizycznym, itp. /wychowawcy, nauczyciele ucący/
- *organizacja spotkania edukacyjnego dla rodziców, umożliwienie kontaktu ze specjalistami /pedagog szkolny, dyrektor/
- *przeprowadzenie cyklu zajęć o tematyce związanej z uzależnieniami i asertywnością, kształtowanie postawy asertywnej wśród młodzieży /wychowawcy, pedagog, nauczyciele ucący/
- *zajęcia warsztatowe z psychologiem, policjantem, pedagogiem /pedagog/
- *redagowanie artykułów do gazetki szkolnej nt. uzależnień i profilaktyki uzależnień /opiekun gazetki szkolnej, samorządu uczniowskiego/

GRUDZIEN

/uzależnienia/

- *przygotowanie prac do konkursu o tematyce antyuzależnieniowej /prace plastyczne – plastyk, scenki, dramy i eseje – polonista, biolog/
- *realizacja projektu „Wyjść naprzeciw”

STYCZEŃ

/asertywność/

- *cykl spotkań wychowawczych nt. kształtowania zdrowej osobowości, kształtowanie postaw asertywnych nie bezczelnych! /wychowawcy klas, nauczyciele ucący/
- *występy zaproszonych teatrów i artystów /pedagog szkolny, dyrektor/

LUTY

/stop przemocy/

*stosowanie opracowanego w r.szk.2003/2004 systemu kar i nagród /wszyscy nauczyciele uczestniczący w procesie dydaktycznym/

*spotkania z osobami zaproszonymi z zewnątrz /prawnik, policjant... – pedagog szkolny/

*zorganizowanie imprezy ogólnoszkolnej „STOP PRZEMOCY”

MARZEC

/wandalizm – podsumowanie/

*autoocena uczniów – jak przeciwdziałali aktom wandalizmu ze strony kolegów /wychowawca - godziny wychowawcze/

*ankieta podsumowująca wandalizm w mijającym roku szkolnym, ocena ewentualnych zniszczeń i ocena naprawy szkód /pedagog, dyrektor/

*apel podsumowujący /samorząd szkolny, pedagog/

KWIECIEŃ

/rozwój zrównoważony - promocja zdrowego stylu życia/

*Turniej Ekologiczny – wychowanie w duchu życia w równowadze ze środowiskiem /biolog, plastyk/

*Kwiecień – miesiącem zdrowia – szkolny konkurs promujący zdrowy styl życia /plastyk, biolog, polonista/

*udział w Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia organizowanej przez PCK /przygotowanie uczniów – biolog, nauczyciel techniki/

MAJ

/wychowanie przez sport - promocja zdrowego stylu życia/

*Szkolny Dzień Sportu /nauczyciele wychowania fizycznego/

*Gminne Biegi Przełajowe /nauczyciele wychowania fizycznego/

CZERWIEC

/podsumowanie całej pracy wychowawczej/

*anonimowy test wiedzy o uzależnieniach /biolog, wuefista/

*ankieta podsumowująca np. skuteczność programu profilaktycznego szkoły wśród uczniów i rodziców /pedagog szkolny/